

avgusta zborovala vsa katol. delavska društva sekovske škofije.

Koroško. Mil. knezoškof dr. Kahn so izdali posebni pastirski list z ozirom na bodoče deželnozbornske volitve. — Shoda katol. političnega in gospodarskega društva za Slovence v Rožeku in Galiciji sta bila izvrstno obiskana. Slovenci bodo pri volitvah stali kakor eden mož. Tako bodi tudi pri nas!

Kranjsko. Shod slov. delavskih stanov v Ljubljani dne 15. avgusta je bil sijajen. Prišlo je iz raznih slov. krajev 53 zastopnikov, navzočih pa je bilo okoli 250 mož. Posvetovali so se, kako pomagati kmečkemu, obrtnemu in delavskemu stanu. Več prih. — Čitalnica v Starem trgu pri Ložu slavi prih. nedeljo 10letnico svojega obstanka. — Namesto pok. Kluna bode za državni zbor bojda kandidiral dr. Žitnik.

Primorsko. Po Goriškem hodijo takozvani politični lajnarji, ki posredujejo med našimi in italijanskimi Lahoni. — V Gorici so slov. stariši zopet poslali prošnjo na ministerstvo za slov. ljudsko šolo. Naj bi ta prošnja bila v tej reči zadnja!

Ogersko. Madjari so dozda vedno sovražili Ruse; saj vemo, zakaj. Te dni pa se je to sovraštvo nakrat spreobrnilo v veliko ljubezen. Car Nikolaj II. je namreč daroval ogerskemu narodnemu muzeju sabljo Rakocijevo. — Ta teden so v Budapešti zborovalo ogerska katoliška društva. Zastopanih je bilo okoli 400 društev.

Vnanje države.

Rim. V nedeljo so sv. očetu častitali za god kardinali in drugi dostojanstveniki. Papež so se dolgo z njimi razgovarjali, marsikaj pohvalili, med tem tudi nameravani protiframasonski shod v Tridentu, za katerega se zanima tudi grof Badeni.

Italijansko. Prestolonaslednik Viktor Emanuel se je dne 18. avgusta zaročil s princezino Heleno, hčerjo črnogorskega kneza. — Nesrečni general Baratieri je moral stopiti v pokoj. Vlada bi bila vesela, ko bi se hotel tudi umiriti ali vpokojiti abesinski kralj Menelik.

Francosko. Ministerski predsednik Meline je te dni kmetovalcem obljubil, da se v kratkem morajo urediti kmečke zavarovalnice in ustanoviti kmetijske zbornice. Bog ve, kdaj mi v Avstriji kaj tacega dobimo!

Nemško. Nemci bodo dobili novega vojnega ministra, bržčas Gosslerja, ki je vnet za pomnoženje vojaščine. Dosedanjega ministra Bronsart so bržčas odstavile razne spletke, ki so že dalj čas na dnevnem redu na nemškem cesarskem dvoru.

Rusko. Car je ukazal, da se Fincem dá zopet samouprava, zlasti da si smejo uradnike sami imenovati. Tudi Poljaki bojda dobijo mnogo svobodščin. — Znanprej bodo oni, ki ne znajo brati, morali pri vojaki služiti pet let, v rezervi pa 13, drugi pa manj let.

Bolgarsko. Stojlovo ministerstvo je te dni odstopilo, in novo vlado mora sestaviti znani ruski prijatelj Cankov. Daleč je že prišel knez Ferdinand; najprej je Rusom na ljubo daroval sina Borisa pravoslavju, sedaj pa Rusom izroča svoje ministre.

Srbsko. Kralj Aleksander se bojda v kratkem zaroči s črnogorsko princesino Ano. — Ono nedeljo so radikalec napravili v Belem gradu velikanski shod. Prišlo je okoli 17tisoč udeležencev. Zahtevali so marsikaj; toda mladi kralj jim ni naklonjen.

Črnogorsko. Dvestoletnica črnogorske vladarske rodovine Petrovič-Njegoš se ne slavi letos meseca septembra, ampak prihodnje leto, ker priprave za vsprejem gostov še niso dogotovljene.

Turško. Na Kreti so Turki zopet začeli krutosti in izgrede, zlasti je v nevarnosti mesto Kandija, kamor je udrl 3000 oboroženih Turkov. Vojaški poveljnik na

Kreti je postal Zihni-paša, ki pa bode krščanske Krečane slabo pomiril.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Tudi v novem domovju Ogrri niso imeli miru pred Pečenegi, ki so jih vedno napadali. Zato so se preselili dalje proti zapadu za reko Bug. Tam jih je okoli l. 840. našel bolgarski poslanec ter jih nagovarjal, da bi udarili na Macedonce, ki so z Bolgarskega pregnani se ob Donavi pripravljali na zopetni napad. Ravnokar so se hoteli na ladije carigrajske podati, da bi se po Črnem morju prepeljali v prejšnjo svojo domovino, ko jih pri izlivu Donave napadejo Ogrri. A Macedoncem se je posrečilo, odgnati Ogre in izvršiti svoj namen.

Pri Črnem morju se je z Ogrri sešel sv. Ciril, ko je šel h Kozarom. Pa tudi tukaj niso dolgo ostali, nego so se preselili zopet drugam. V njihovem novem domovju navaja Konstantin Porph. reke: »Baruch, Kubo, Trullus, Prut in Seret.« Poslednji dve reki sta nam znani ter kažeta na to, da so se Ogrri ondi naselili, kjer so pred kratkim bivali pregnani Macedonci, namreč v Moldavi in v naddonavski Vlaški.

V Kozarih je med tem nastala domača vojska, katere nasledek je bil, da so se tri plemena od Kozarov odtrgala in se združila z Ogrri pod imenom Kovarov. In ti Kovari-Ogrri so se naselili med Bugom in Prutom, kjer jih je našel l. 884. sv. Metod. Cesar Leon jih je najel, da so se z njim vojskovali zoper Bolgare. In tako so l. 888. pod vodstvom Liuntina, sinu Arpadovega, v treh bitkah premagali Bolgare in Simeona kralja oblegali v Mundragi. Med tem je Simeon sklenil mir z Leonom, in Ogrri so se vrnili, od koder so bili prišli.¹⁾

Do zdaj smo črne Ogre lahko zasledovali, a znanprej je drugače: Gotovo je sicer, da so naprošeni od nemškega kralja Arnulfa l. 891. udarili na Svetopolkovo državo, ali vpraša se, kje in odkod? Kateri se ravna po grških in latinskih zgodovinopiscih, so o tem raznih mislij, — treh mnenj. Jedni pravijo, da so Ogrri šli čez Sedmogradsko; po mnenju drugih so prišli skoz klanec Karpatov, a tretji trdijo, da so dospeli od dolnje Donave.

Prvih mnenje nima nobenih zgodovinskih dokazov. Drugih mnenje se opira na pripovedovanje že označenega »Anonymusa Belae regis notarius-a«. Ta pa je zamenil poznejše Polovce z Ogrri Arpadovimi in prvih prehod čez Karpate pripisuje drugim. Po tem takem se nam je okleniti tretjih, ki pravijo, da so Ogrri prišli od ogle dolnje Donave nasproti Belgradu.²⁾ Arnulf je namreč s treh strani udaril na Svetopolka, on sam od Anize in njegova zaveznika, Braclav od Drave, Arpad pa od izliva Tise. Prva nista nič opravila, a Arpad jo je pošteno staknil. Pečenegi namreč so z bolgarskim kraljem udarili na doma ostale Ogre in jih ali pomorili ali izgnali. Tako med Karpati in Donavo stisnjeni od Pečenegov, od Arnulfa zapuščeni, zaprosijo Ogrri pomoči pri Svetopolku. Ta je vsprejel darove, katere so mu prenesli, in jih pustil na svoji zemlji. Naselili so se ob rekah Tisa, Temes, Tutes (Bega), Kruš (Körös, Krizas) in Maroš. Prvo naseljenje črnih Ogrov v Potisju spada torej okoli l. 893.

Po smrti Svetopolkovi l. 894. sta njegova sinova

¹⁾ Fr. V. Sasin, Arpad a Uhorsko, 3 in sl.

Mojmir II. in Svetopolk II. živela le dve leti v miru. Nad njima se je izpolnil pregovor: »Inter duos litigantes tertius gaudet« (kjer se dva prepirata, se tretji veseli). Arnulf namreč gre zopet z Braclovom in Arpadom z vojsko na Panonijo in si jo pridobi ter jo izroči Braclovu. Ogre je plačal z denarjem in z obleko. Ali Ogrini niso bili s tem zadovoljni, ker bi sami radi imeli rodovitno Panonijo. Mojmir II. jih je nagovarjal, da bi napadli Panonijo in se za njega maščevali nad Nemci, pa dokler je živel Arnulf, niso tega storili. Po Arnulfovi smrti, 8. grudna 899 pa so napadli in zavzeli Panonijo. Ptujci in strašljivci so pobegnili, domačini so pa ostali in se sprijaznili z novimi razmerami.³⁾

(Dalje prih.)

Smešnica. Učitelj, govoreč v šoli o dobrih ljudeh, vpraša Janezka: »Ko bi te tudi oče in mati zapustili, kdo bode zate skrbel?« — Janezek: »Policija«.

Razne stvari.

Domače. (Cesarjev rojstni dan.) V torek so ob 9. uri slovesno sv. mašo peli v stolni cerkvi mil. knezoškof ter končno zapeli zahvalno pesem. Ob 1. uri popoldne pa se je pri mil. nadpastirja zbralo na obed več odličnih gostov. Pri tej priliki so mil. knezoškof v nedoseženo krasnih besedah slavili čednosti presvetlega cesarja. Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo!

(Cesarstvo odlikovanje.) Gosp. Filip Koderman, nadučitelj na Frankolovem, je dobil od presvetlega cesarja srebrni zaslužni križec. Častitamo!

(Shod volilcev) skliče vlč. g. dr. Gregorec pri Sv. Ani v Slovenskih goricah v gostilni g. Senekoviča v nedeljo, dne 23. avgusta popoldne ob 3. uri, da jim poroča o delovanju v državnem zboru.

(Javna zahvala.) Iz srca lepo se zahvaljujem za trud vlč. gosp. kanonik in mnogozasluženemu državnemu poslancu dr. Gregorecu, da so mi pripomogli do državne podpore 70 gld. za popravo po plazu poškodovanega vinograda v Tibolcih pri Sv. Marjeti pod Ptujem.

— Jakob Laura, posestnik.

(Zlato poroko) sta v ponedeljek obhajala v Mariboru gospod Karol in gospa Frančiška Scherbaum. Posebno reveži mariborski želijo zlatoporočencema še prav mnoga, srečna leta.

(Poroka.) V ponedeljek ob 6. uri zjutraj je bila pri Sv. Magdaleni v Mariboru poroka g. gimnazijskega profesorja Bl. Mateka z gospodično učiteljico Josipino Turk. Poročali so ju preč. g. kanonik in dekan Tomaž Rožanc. Častitamo!

(V zavodu čč. šolskih sester) v Mariboru so dne 15. avgusta mil. knezoškof preoblekli devet kandidatij v šolske sestre. Preoblečene so bile: Ana Gabrovec (sestra Pija), Liza Neuwirth (s. Fabijana), Neža Mikec (s. Ema), Marija Ferlan (s. Tekla), Marija Zmazek (s. Justina), Marija Leitgeb (s. Kerubina), Gera Plemenitaš (s. Ljudmila), Marija Högenwarth (s. Alojzija) in Franca Matjašič (s. Koleta).

(Č. g. l. Hudovernik), stolni kapelnik in vikar v Mariboru, je že meseca svečana nevarno zbolel. Te dni se mu je sicer zdravje nekolikoboljšalo, vendar javno prosi, naj mu še za nekaj časa gospodje in društva prizanesejo z raznimi pismenimi vprašanji.

(Uboj.) Ono nedeljo zvečer so ničvredni fantalini ubili 25letnega Ludovika Kosa, krčmarskega sina iz Oplotnice, v Stranicah, kamor je na biciklu hodil obiskat svoje sestre.

(Č. g. dr. A. Medved), profesor veronauka na mariborski gimnaziji, nam je izjavil, da ponujene kandidature za brežiški okraj ne vsprejme.

(Škofijska sinoda) ali zborovanje bode zopet letos za našo škofijo. To zborovanje bode v Mariboru v cerkvi sv. Alojzija od dne 28. septembra do dne 2. oktobra. Bog daj svoj obilni blagoslov, da bode ta sinoda na veliko korist duhovščini in vernikom!

(Iz Slov. Bistrice.) V ponedeljek je bil pri seji okrajnega zastopa za blagajničarja okrajne hranilnice izvoljen prvokrat znani rodoljub g. Peter Novak, katero mesto je bilo dosedaj le v nemških rokah. Le tako vrlo naprej!

(O živinoreji) je predaval zadnjo nedeljo gosp. živinozdravnik Jelovšek v Lučah. Obžalovati je, da se gospodarji niso v večjem številu prekoristnega poduka udeležili.

(Župno cerkev na Rečici) bode pričel prihodnji mesec slikati g. J. Gosar. — Preslikana bode tudi farna cerkev v Lučah po A. Brolliju.

(Ciganska nadloga.) Cigani so ukradli v petek zjutraj, dne 14. avgusta, dva konja v planini nad Novoštitu pri Gornjem gradu.

(Od gornje Savinje.) V Mozirju se je naselil fotograf Fr. Vajs. — V Gornjem gradu tudi davkarija pozna le nemški pečat. Kje je enakopravnost?

(V Solčavi) se sedaj nimajo pošte; hudobni jeziki govoré, da se direkcija ustavlja dvojezičnemu pečatu. — Največje število turistov šteje knjiga pri gosp. Šturmu v Solčavi.

(Slovenske občine) naj do zadnjega septembra vložijo peticije pri deželnem odboru za preosnovitev livske postave. Občino Sv. Janž in Sv. Marjeta na Dravskem polju sta to že storili, zahtevajoč, naj se zajec sme od vsakega pokončati, kateri ga na svojem posestvu zasači.

(Ogenj.) Dne 8. avgusta je zgorelo v Polulah pri Celju gospodarsko poslopje Jožefu Zupancu; zanetil je 4letni otrok. — Okoli 8. ure zvečer dne 11. avgusta pa je zunaj Maribora v spodnjem Pobrežju zgorelo neko gospodarsko poslopje.

(Zaradi ukradenih hlač) in vsled tega iz strahu pred kaznijo se je v Celju pred tednom ustrelil vojak Jakob Zorko.

(V Št. Pavlu v Savinjski dolini) so bile dne 10. avgusta občinske volitve — in čuj in strmi svet: V Savinjski dolini še nemškutarije ni konec; kajti v Št. Pavlu je nemškutarija tega dne dobila večino!

(Okuženi vinogradi.) Koncec leta 1895. je bilo na Štajarskem okuženih 11.894,14 hektarjev; popolnoma uničenih 3300 ha, in od teh z ameriškim trsovjem obnovljenih 1081,76 ha. V vseh državnih trtoicah na Štajarskem so minolo leto pridelali 103.425 korenjakov in 616.420 ključev.

(Najnovejši anarhist?) Na shodu kmetovalcev dne 14. avgusta pri »Stadt Wien« je za gosp. poslancem Fr. Robičem govoril tudi znani Francel Girstmayr. Na koncu svojega govora je kričal: »Ako vsega ne dobimo, kar hočemo, potem postanemo anarhisti!« Torej prekucuh hoče postati Francel, prekucuhi naj postanejo naši kmetje? Ne in nikdar! Zato pa za Francelnom tudi nemško misleči kmetje ne pojdejo!

(V Zrečah) se je meseca julija zavoljo »ošpičkov« morala »zapreti« šola. To se je, kakor postava določuje, naznanilo šolske oblasti, oziroma gospodu okrajnošolskemu nadzorniku. Ali nesreča je hotela, da se je gospod podal nadzorovat šole ravno v Zreče, predno mu je naznanilo bilo prišlo v roke. Našel je torej šolo brez šolarjev. Teško, da se je že kateremu nadzorniku pripetilo tako.

³⁾ Arpad a Uhorsko, 8—10.